

การดำเนินงานเตรียมพร้อมรองรับการระบาด โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012 หรือ โรคเมอร์ส (MERS)

ลักษณะโรค : เป็นโรคติดเชื้อทางเดินหายใจ ซึ่งพบว่าเป็นเชื้อสายพันธุ์หนึ่งในกลุ่มไวรัสโคโรนา พบผู้ป่วยครั้งแรก ปี 2555

- มีการรายงานพบผู้ป่วยรายแรกในประเทศแถบตะวันออกกลาง
- ขณะนี้เกิดในเกาหลีใต้เป็นการระบาดนอกตะวันออกกลางที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ
- ประเทศไทย ยังไม่พบรายงานผู้ป่วยโรค
- แต่ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยง จาก
 1. ประชาชนชาวไทยเดินทางไปประกอบพิธีทางศาสนา
 2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าพื้นที่ที่มีการระบาด และที่เดินทางเข้าไทย
 3. แรงงาน / นักธุรกิจที่เดินทางไปทำงานในประเทศแถบตะวันออกกลาง

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012 หรือ โรคเมอร์ส (MERS)

เชื้อก่อโรค : เชื้อไวรัสโคโรนา (MERS CoV)

อาการของโรค : มีไข้ ไอ หรือน้ำมูก บางรายมีอาการท้องเสีย อาเจียน ถ้าหากมีอาการรุนแรงจะทำให้หายใจลำบาก หอบ ปอดอักเสบ ไตวาย เสียชีวิตได้

ระยะฟักตัวของโรค : มีระยะฟักตัว 2-14 วัน

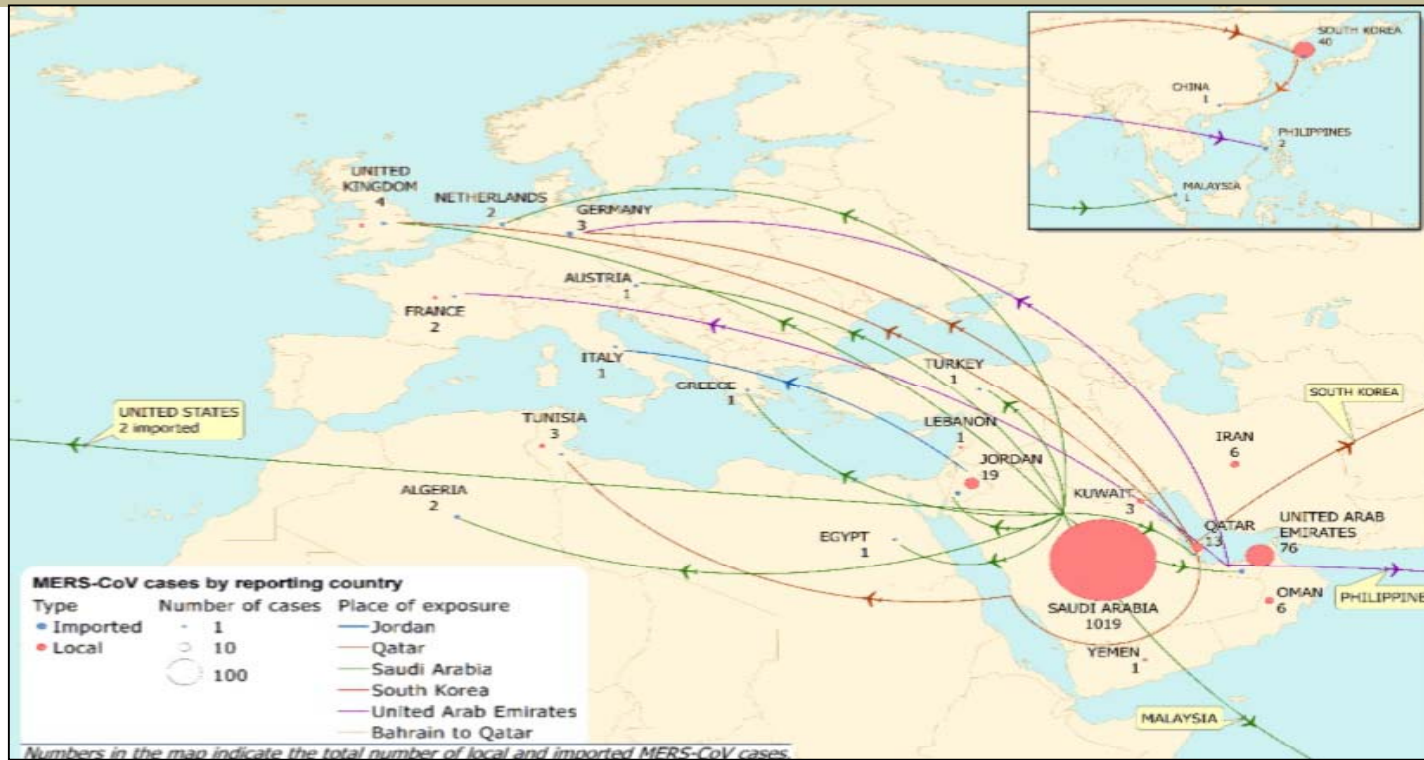
วิธีการแพร่โรค : สำหรับการแพร่เชื้อระหว่างคนสู่คน ผ่านทางเสมหะของผู้ป่วยจากการไอ และมักเกิดจากการสัมผัสอย่างใกล้ชิดกับผู้ป่วยโดยมิได้มีการป้องกันตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงพยาบาล / การสัมผัสสัตว์ และดื่มน้ำนมดิบจากสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอูฐ

การรักษา : เป็นการรักษาตามอาการแบบประคับประคอง ยังไม่มีวัคซีน และยารักษาที่จำเพาะ

ข้อมูลการเดินทางของประชาชน ในการเข้าออกพื้นที่ระบาด

- คน เกาหลีใต้ เดินทางมา ไทย ประมาณ 100,000-140,000 คน /เดือน (ข้อมูล ตม. ไทย)
- คน ไทย เดินทางไป เกาหลีใต้ ประมาณ 30000-40000 คน/เดือน (ข้อมูล สถิติท่องเที่ยว เกาหลี)
- คนตะวันออกกลางเดินทางมาไทย ประมาณ 20,000 คน / เดือน
- คนไทยเดินทางไปตะวันออกกลาง
 - ประกอบพิธีฮัจญ์ 14,000 คน
 - ประเพณีอุมเราะห์ 10,000 คน
 - แรงงานไทย /ไปทำธุรกิจ / ท่องเที่ยว 20,000 – 30,000 คน / เดือน

แผนที่ประเทศที่มีการระบาดของโรค MERS ตั้งแต่ ปี 2555 ถึง มิถุนายน 2558

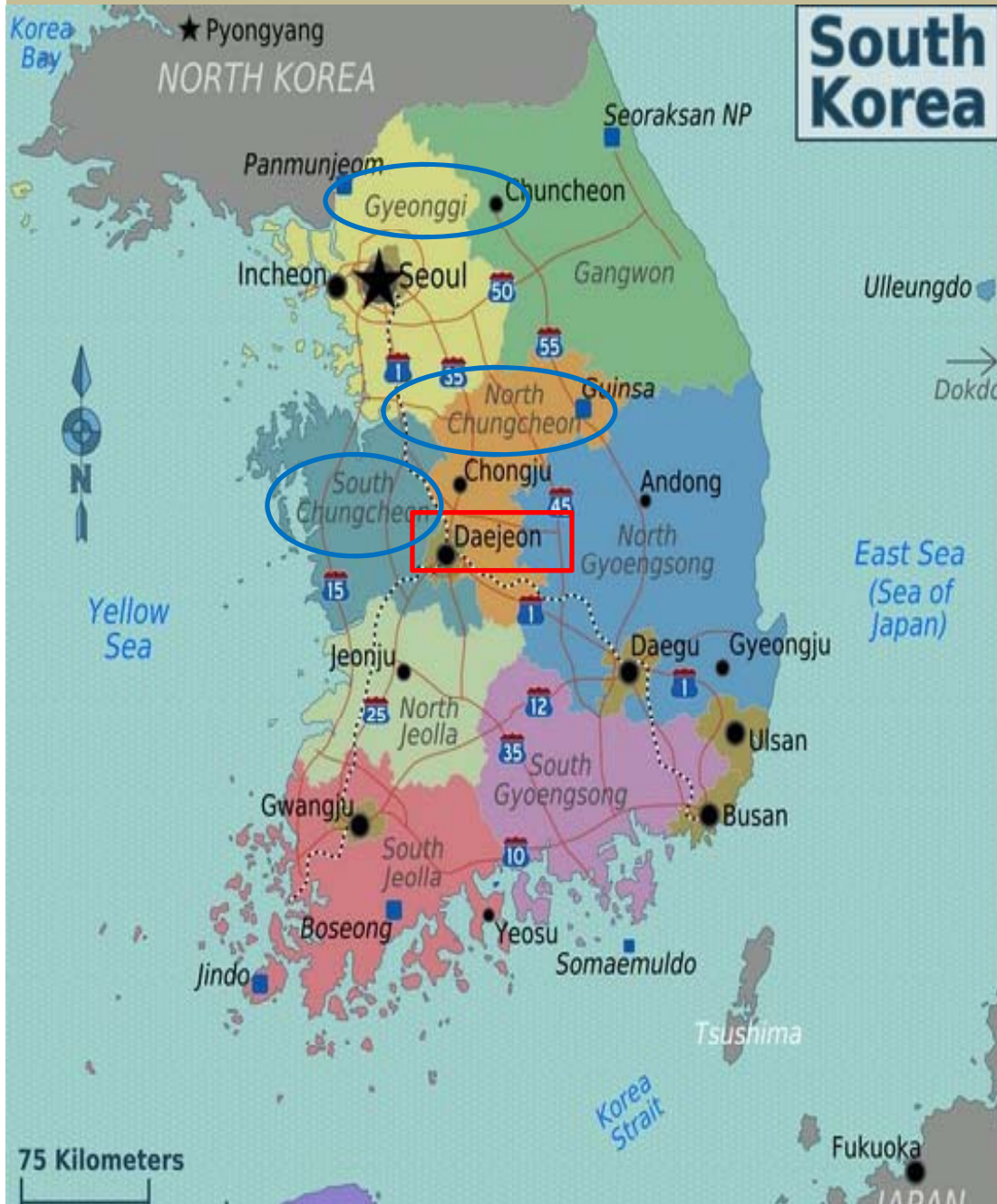
ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2555 - วันที่ 6 มิถุนายน 2558

พบผู้ป่วยยืนยันรวมทั้งสิ้น 1,190 ราย เสียชีวิต 444 ราย

ประเทศที่มีรายงานผู้ป่วยในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558 มีทั้งสิ้น 6 ประเทศ

ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับเอมิเรต อิหร่าน กาตาร์ โอมาน และเกาหลีใต้

เมืองที่พบการระบาดของโรค MERS ในเกาหลีใต้

ข้อมูล (6 มิ.ย.58)

- ผู้ป่วย Mers coV ที่ประเทศเกาหลีใต้ จำนวน 64 ราย และมีผู้ติดเชื้อในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ 1 ราย และมีผู้เสียชีวิต 5 ราย
- ติดตามผู้สัมผัสประมาณ 2,000 คน.
- ผู้ป่วยรายใหม่เกือบทั้งหมดยังเป็นผู้ป่วยที่อยู่ในรายชื่อผู้มีประวัติสัมผัสที่ทางการ กำลังติดตามเฝ้าระวัง

หมายเหตุ

- เมืองที่พบผู้ป่วย
- เมืองที่พบผู้สัมผัส

การประเมินความเสี่ยงในประเทศเกาหลีใต้

ณ วันที่ 7 มิ.ย.58

การระบาดครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการแพร่โรคจากบุคคล สู่บุคคล การติดเชื้อส่วนใหญ่เป็นการติดเชื้อในโรงพยาบาล

การระบาดในประเทศเกาหลีใต้ยังอยู่ในวงโรงพยาบาลที่สามารถเชื่อมโยงกับผู้ป่วยรายแรกได้ ยังไม่ใช่วงกว้างในชุมชน แต่อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลกได้บ่งชี้ว่าเกิดการระบาดในรุ่นที่ 3 แล้ว

ความเสี่ยงในการเดินทางไปยังประเทศที่มีการแพร่ระบาดของโรคในขณะนี้ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ หรือ ประเทศจีนยังไม่มีข้อห้ามในการเดินทางไปในประเทศนั้น ๆ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ได้มีมาตรการ และดำเนินการติดตามเฝ้าระวังผู้ที่สัมผัสโรคให้อยู่ในที่ที่จำกัดแล้ว

การวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยง

- ประเทศไทยยังไม่พบรายงานผู้ป่วยโรคนี้ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยง ทั้งจากการเดินทางไปมาระหว่างประเทศที่มีการระบาด ประกอบกับประชาชนชาวไทยเดินทางไปแสวงบุญในประเทศแถบตะวันออกกลาง และมีนักท่องเที่ยวจากประเทศแถบตะวันออกกลางที่เดินทางเพื่อเข้ามาท่องเที่ยว หรือท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย
- ต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยการเฝ้าระวังในกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อระบบทางเดินหายใจเฉียบพลัน รวมถึงเน้นย้ำ **มาตรการการป้องกันการติดเชื้อ การแพร่กระจายของโรค** และในส่วนของสถานพยาบาล ต้องเน้นเรื่อง **การคัดกรอง** เพื่อที่จะทราบถึงประวัติเสี่ยง และทำการ**รักษาตามแนวทาง** ของกรมการแพทย์อย่างเคร่งครัด

คำแนะนำขององค์การอนามัยโลก

- ให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศ ดำเนินการเฝ้าระวังโรค ในกลุ่มผู้ป่วยที่ติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลัน (Acute Respiratory Infection) และติดตามรูปแบบความผิดปกติต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกลุ่มที่มีประวัติเดินทางเข้าพื้นที่เสี่ยง
- มาตรการควบคุมการติดเชื้อ มีความสำคัญในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2012 ในผู้ที่ทำการดูแลผู้ป่วย บุคลากรทางการแพทย์ควรปฏิบัติตามหลัก **ป้องกันการติดเชื้ออย่างเคร่งครัด**

มาตรการ การดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

• มาตรการการประเมินความเสี่ยง และการป้องกัน

- มีการติดตามสถานการณ์ การระบาด และสถานการณ์ในประเทศอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งวิเคราะห์และทำการประเมินความเสี่ยง

• มาตรการการเฝ้าระวัง และคัดกรอง

- การเฝ้าระวังคัดกรองที่ช่องทางเข้าออกประเทศ / การติดตามกลุ่มเสี่ยง
- การเฝ้าระวังในโรงพยาบาล ทั้งภาครับ และเอกชน : เตรียมบุคลากร อุปกรณ์ ให้พร้อม เรื่องควบคุมการติดเชื้อ และวินิจฉัยให้ได้รวดเร็ว
- จัดทีมดูแลผู้ที่เดินทางไปประกอบพิธีทางศาสนาในช่วงก่อนเดินทาง ระหว่างเดินทาง และหลังกลับจากเดินทาง

• มาตรการการวินิจฉัยดูแลรักษา / การส่งต่อ / การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

- ดำเนินการตามแนวทางการรักษาของกรมการแพทย์ / ระบบป้องกันการติดเชื้อ
- ศักยภาพของโรงพยาบาลในการรองรับผู้ป่วย

ส่วนภูมิภาค รพศ. ทั่วประเทศ มีห้อง Negative pressure อย่างน้อยแห่งละ 1 ห้อง

กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล :: สถาบันบำราศฯ รพ.ราชวิถี รพ.เลิดสิน รพ.ทรวงอก

- การตรวจทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 14 เขต ทั่วประเทศ สามารถตรวจได้ ภายใน 5-8 ชม.

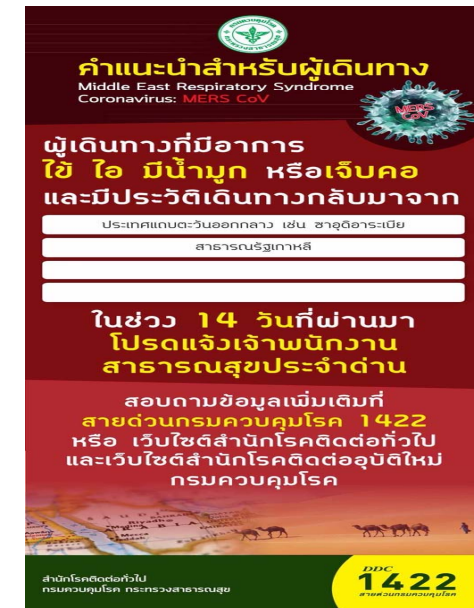
มาตรการ การดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุข

- **มาตรการสื่อสารความเสี่ยง**

- ทำการสื่อสารความเสี่ยง ถึงกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไป ผู้เดินทางกลับจากแสวงบุญ ผู้ป่วยสงสัย ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งในรูปแบบ Infographic
- บุคลากรทางการแพทย์ และญาติ
- จัดทำข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์/ เตรียมแผนการสื่อสารความเสี่ยงตามฉากทัศน์ โดยสำนักสื่อสารความเสี่ยง เป็น Focal Point

- **มาตรการ การบริหารจัดการ. ประชุม ติดตาม สั่งการ**

- เตรียมพร้อมการบริหารจัดการ EOC ในกรมควบคุมโรค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียม แผน BCP
- ประกาศเป็นโรคติดต่ออันตราย และใช้กฎหมายช่วยในการติดตาม

มาตรการ การดำเนินงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

- **กระทรวงการต่างประเทศ**

วันที่ 2 มิถุนายน 2558 สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ประกาศเตือนคนไทย ในประเทศเกาหลีใต้ ให้ระมัดระวังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012 โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อาศัยในเขตเมืองแดจอน และพื้นที่ใกล้เคียงให้เพิ่มความระมัดระวัง รวมถึงถ้าพบว่ามีอาการให้แจ้งทางสถานเอกอัครราชทูตไทย

- **กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพรรณพืช / กรมปศุสัตว์ และ คณะสัตวแพทยศาสตร์ ม.มหิดล**

ทำการตรวจสอบข้อมูลการนำเข้าอูฐในประเทศไทย เมื่อปี 2557 พบว่า
ในประเทศไทย มีการนำเข้า

- อูฐ 2 สายพันธุ์ คือ อูฐ 1 หนอก และ 2 หนอก รวม 76 ตัว
- อาปาก้า 4 ตัว

ทำการสุ่มตรวจหาเชื้อ MERS Co-v ผลการตรวจ ไม่พบเชื้อ

สิ่งที่ขอรับการสนับสนุนจาก สคร. และ สสจ.

- ดำเนินการเฝ้าระวังโรค ทั้งทางระบาดวิทยา และห้องปฏิบัติการ การคัดกรองผู้เดินทางสำหรับช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ การรายงาน และค้นหาผู้ป่วย
- แจ้างเดือนบุคลากรทางการแพทย์ และสถานพยาบาลทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อเตรียมพร้อม
 - แผนกผู้ป่วยนอก และห้องฉุกเฉิน แจ้างเดือนผู้ป่วยที่มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หากมีประวัติเดินทางมาจากประเทศที่มีการระบาด เช่น ตะวันออกกลาง หรือเกาหลีใต้ ให้แจ้างเจ้าหน้าที่
 - ดำเนินการตามแนวทางการวินิจฉัยดูแลรักษา สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข
 - จัดบริการ ONE STOP Service หรือระบบ Fast track สำหรับการคัดกรองผู้ป่วยระบบทางเดินหายใจที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง
 - ผู้ป่วยที่มีอาการทางระบบทางเดินหายใจ ให้สวมหน้ากากอนามัย
 - เตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ
 - จัดเตรียมห้องแยกผู้ป่วยที่มีความดันเป็นลบ (ในกรณีไม่มีให้ส่งต่อผู้ป่วยไปยัง รพ.ที่พร้อมรับ)
 - ดำเนินการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาลอย่างเคร่งครัด
- เตรียมความพร้อมเรื่องแนวทางการบริหารจัดการ กรณีแยกตัวเพื่อเฝ้าสังเกตอาการ
- ประชาสัมพันธ์คำแนะนำในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ 2012

ขอบคุณครับ

